

Remiss: Energimarknadsinspektionens rapport Ei R2025:10 Vätgas i systemet – en gasmarknad i omställning

Inledning

Umeå kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Energimarknadsinspektionens rapport *Vätgas i systemet – en gasmarknad i omställning*. Kommunen ser vätgas som en strategiskt viktig möjliggörare i omställningen till ett fossilfritt energisystem och samt ett verktyg för att stärka både industriell konkurrenskraft och klimatomställning inom transportsektorn.

Övergripande synpunkter

Umeå kommun välkomnar rapportens inriktning och delar bedömningen att vätgas kan spela en viktig roll i framtidens energisystem, särskilt inom sektorer där direkt elektrifiering är svår. Kommunen ser positivt på ambitionen att skapa tydligare marknadsförutsättningar, men anser att de kommunala och regionala perspektiven behöver ges större tydlighet för att möjliggöra genomförande i praktiken.

Kommuners roll och behov av tydligare vägledning

Umeå kommun vill särskilt framhålla att det i dagsläget finns betydande frågetecken kring hur lokala och kommunala aktörer kan och bör agera inom den framväxande vätgasmarknaden. Osäkerhet råder bland annat kring:

- kommuners roll enligt kommunallagen i förhållande till produktion, lagring och distribution av vätgas,
- tillåtna affärsmodeller och riskfördelning för kommunala och kommunala bolag,
- former för offentlig–privat samverkan utan att snedvrida konkurrensen,
- hur vätgasanläggningar ska hanteras i kommunal fysisk planering.

Kommunen bedömer att denna osäkerhet riskerar att hämma lokala och regionala initiativ och efterlyser därför tydligare nationell vägledning och samordning.

Umeå Eco Industrial Park och industriell omställning

Umeå kommun vill lyfta **Umeå Eco Industrial Park** som ett konkret exempel på hur vätgas i framtiden kan integreras i ett lokalt industriellt ekosystem med fokus på cirkulära flöden och klimatomställning. Området har potential att fungera som en nod för produktion och användning av fossilfri vätgas i industriella processer.

Kommunen anser att rapporten med fördel kan tydligare belysa hur industriella kluster och kommunala initiativ kan bidra till utvecklingen av vätgasmarknaden samt hur statliga styrmedel kan stödja sådana miljöer.

Vätgasens betydelse för flygets omställning

Umeå kommun vill även framhålla flygets omställning som ett viktigt användningsområde för vätgas, direkt eller genom produktion av elektrobränslen. För norra Sverige är flyget fortsatt centralt för tillgänglighet och regional utveckling.

Med tillgång till fossilfri el och utveckling av industriella miljöer finns potential för regional produktion av vätgasbaserade flygbränslen. Kommunen efterlyser ett tydligare resonemang i rapporten kring hur vätgasmarknadens utveckling kan kopplas till flygets långsiktiga klimatomställning samt behovet av samordning mellan statliga aktörer, flygplatser, kommuner och näringsliv.

Avslutande synpunkter

Umeå kommun:

- välkomnar rapportens övergripande inriktning,
- betonar behovet av tydligare kommunala och regionala perspektiv,
- efterlyser klarhet i hur lokala aktörer kan agera på vätgasmarknaden,
- lyfter Umeå Eco Industrial Park och flygets omställning som strategiskt viktiga tillämpningsområden.

Umeå kommun ser fram emot fortsatt dialog kring utvecklingen av regelverk och styrmedel som möjliggör en effektiv och hållbar etablering av vätgas i det svenska energisystemet.